

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

ABRIL DE 1995 * Nº 215

Les aigües netes

A darreries d'abril i a un mes de les eleccions municipals, el nostre Ajuntament va inaugurar oficialment l'abastiment d'aigua potable al nucli urbà de Sant Llorenç, i ho va fer mitjançant el descobriment d'un abeurador per a persones, situat a la plaça de Jaume Santandreu. Suposam que a la majoria dels llorencins els hagués agradat més que la inauguració consistís en què l'aigua que sortís de les aixetes fos la del municipi, per no haver-la de comprar a uns preus realment alts, però d'aquesta manera els polítics no haguessin tingut una excusa per fer-se la foto i sortir als mitjans de comunicació, i hem de pensar que aquestes coses es tenen molt en compte durant els períodes electorals.

I creiem que ha estat aquest, i no un altre, el motiu d'haver instal·lat un abeurador a la plaça. El que realment hagués complagut l'actual equip de govern hagués estat la inauguració de la plaça Nova, però la seva manca de previsió i els ajornaments per part dels implicats i el jutjat han impossibilitat que estàs llesta durant la present legislatura. I com que han de demostrar als electors que han fet alguna cosa per la vila, han aprofitat l'avinentsa per canviar els maresos per pedres i instal·lar-hi l'esmentat abeurador.

D'altra banda, és també més que discutible és el sistema amb què han posat en marxa l'abastiment: sembla que la força elèctrica per pujar l'aigua als dipòsits surt d'una alternadora, i no d'un transformador. I aquí sorgeix la pregunta: i no haguessin pogut fer el mateix pel gener de 1993, ara fa més de dos anys, quan, a rel de la protesta popular pel preu de l'aigua, els tècnics asseguraren que la xarxa estava a punt per iniciar el servei? Per què ens han fet esperar tot aquest temps? Per a nosaltres, la resposta té dos vessants: d'una banda, perquè volien concedir el servei a una empresa privada i aleshores l'equip de govern no comptava amb majoria; de l'altra, perquè com més aprop estàssim de les eleccions més se'n recordaria la gent de qui havia iniciat el servei.

I aquí es pot veure la manca d'elegància de l'actual equip de govern, perquè el dia de la inauguració ningú no va esmentar l'anterior Consistori, que fou el qui va iniciar el procés.

Ja tenim, per tant -si els instal·ladors disposen dels impresos que exigeix el concessionari, que això és una altra història-, l'aigua neta al poble, una aigua tèdicament potable, però que, per si de cas, cap dels assistents a l'acte oficial es va atrevir a tastar. Esperem que només fos un lapsus, i que aviat surti aigua bona de les aixetes de Sant Llorenç. Llavors serà quan estigui **realment** inaugurada.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36.

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Abril de 1995. Número 215.

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació Cultural Flor de Card

CIF: G07606185

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

COL·LABOREN

Josep Cortès	El poble	Portada
	Les llistes	3
	Gent de la nostra gent	5
	Resposta a una carta	10
	Tal dia com avui	10
	Consultori sentimental	15
	Espipellades	17
	Estampes llorencines	24
Diversos	Batec	4
PSM	Paraules i fets	6
Guillem Pont	Els quatre clotets	7
UM	Noves idees	8
Ignasi Umbert	Cal reflexionar	9
	Secretaria	
Assistència social	Tercera Edat	9
Jaume Galmés	Lira d'or	11
	6 poemes	14
Pere J. Galmés	Shakespeare	12
Maria Isabel Felipe	Kipling	12
Joan Rosselló-Màrvel	Brooke	13
Eduard Perales	Exposició filatèlica	16
Nicolau/Simonet	Batec	18
Gabinet premsa CIM	Cursos d'anglès	19
Carlota Viada	El falcó pelegrí	20
Maria Galmés	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
Xesc Umbert	El temps	23
Isabel Nicolau	Distribució	

Les candidatures municipals

Aquestes són les set candidatures que concorren a les eleccions municipals de dia 28.

Fixau-vos bé amb els que es presenten, i també amb què representa cada un dels noms de les llistes, sobretot amb els de davant, i demanau-vos què han fet pel nostre poble. No us fieu massa del que us prometan, que les paraules se les enduu el vent, sinó de les seves accions passades, que són la mostra real dels seus objectius com a polítics.

Després, triau la candidatura que més us agradi i anau a votar. Però, seguint antigues recomanacions d'ultramar, no us demaneu què poden fer els elegits per vosaltres, sinó què podeu fer vosaltres i els qui trieu per Sant Llorenç.

Sort!

Josep Cortès

GISC

Mateu Puigròs Sureda
Miquel Galmés Galmés
Guillem Llull Gomila
Isabel Nadal Estrany
Montserrat Rosselló Santandreu
María José Torres Rodríguez
Guillem Rayó Alzina
Antonio López Sánchez
Jaume Jaume Estelrich
Ramon Artigues Mascaró
Antoni Bassa Duran

Francesc Fullana Font
Josep Sureda Fullana
Bàrbara Genovart

PP

Mateu Domenge Riera
Guillem Llull Gomila
Salvador Galmés Roig
Agustí Domenge Riera
Xerafi Sard Bauzá
Antònia Domenge Muntaner
Manuel Varón López
Guillem Nadal Caldentey
Sebastiana Adrover Gomila
Josep Joan Adrover Sansó
Francesc Cabrera Armero

Bartomeu Estarellas Planisi
Jaume Grimalt Riera
Miquel Adrover Bestard

PSM

Antoni Sansó Servera
Dolors Sánchez Márquez
Joana Domenge Mesquida
Antònia Galmés Galmés
Jeroni Llodrà Sureda
Josep Cortès Servera
Bàrbara Mesquida Nicolau
Margarida Soler Salas
Anita Simonet Ballester
Pere Josep Santandreu Brunet
Antònia García Servera

Antònia Brunet Sureda
Aina Maria Pont Ferrer
Francesca Ramon Bauzá

GELLO

Miquel Vaquer Meslis
Joan Santandreu Servera
Bernat Brunet Servera
Joan Jofre Ferrer
Emilio Valero Pérez
Antònia Llodrà Sansó
Joan Coll Santandreu
Sebastià Pomar Sureda
Onofre Soler Pascual
Antoni Roig Santandreu
Miguel Angel Agudo Redondo

Tomàs Bauzá Gayà
Catalina Bauzá Vidal
Miquel Soler Fuster

UM

Miquel Jaume i Soler
Ignasi Umbert i Roig
Bàrbara Genovart Adrover
Catalina Pascual Pascual
Josep Jaume Galmés
Jaume Domenge Sancho
Eduard Perales Morillas
Maria Febrer Gayà
Francisca Galmés Gelabert
Andreu Gomila Llabrés
Bartomeu Pont Estelrich

Andreu Salas Melis
Rafel Genovart Riera
Bartomeu Riera Domenge

PSOE

Jerònia Mesquida Estelrich
Maria Galmés Mesquida
Joan Tous Fullana
Catalina Caldentey Sureda
Antònia Umbert Soler
Magdalena Artigues Amer
Maria Meca Sáez
Josep Jaume Umbert
Joan Caldentey Domenge
Joan Morey Llodrà
Joana Maria Caldentey Riera

Gaspar Mesquida Estelrich
Catalina Umbert Soler
Maria Magdalena Roig Mesquida

CB

Bartomeu Mestre Esteva
Pere Antoni Umbert Rosselló
Antoni Melis Brunet
Lorenzo González Rodríguez
Aina Maria Umbert Planiol
Pere Antoni Femenias Bosch
Bartomeu Soler Bauzá
Gabriel Riera Morey
Bartomeu Riera Riera
Jaume Ferriol Lliteras
Joan Brunet Ferrer

Antònia Adrover Santandreu
Miquel Santandreu Riera
Jaume Caldentey Riera

Setmana Santa

Una vegada més ha tornat arribar la Setmana Santa acompanyada dels confits, les processons... Aquest any hi ha hagut una forta participació a les processons ja sigui amb les confraries (Sant Crist, la Dolorosa, la Verònica), com també als actes litúrgics.

Com darrerament es va fent, la processó del Divendres Sant va canviar d'itinerari: aquest any ha passat pels carrers de la Mar, Caritat, Ordines i Major. Enguany la confraria del Sant Crist ha complert el seu 25è aniversari, i amb aquest motiu s'han fet uns escuts per posar a la carapulla, per tal de commemorar-ho. També fou notable la participació de la banda infantil.

Esperem que l'any que ve la participació sigui tan nombrosa com aquest any, tant a les processons amb vestits de caparunat, com les dones amb pinta i mantellina o gent amb tulipes...

Moviment de joves

El passat divendres, dia 21, hi va haver a Artà una trobada del Moviment de Joves. Hi van participar pobles de quasi tota Mallorca, i Sant Llorenç també va ésser-hi present. Va ésser una trobada molt animada, i va comptar amb una missa jove, un sopar i, després, xauxa. Ens ho vàrem passar d'allò més bé, els qui hi anàrem.

Concerts de primavera

A iniciativa de l'Ajuntament de Sant Llorenç i de la delegació de Son Carrió, aquesta primavera s'han duit a terme dos concerts a cada nucli urbà, amb un programa conjunt. El dia dos d'abril, a l'església de Sant Llorenç, hi participaren la coral de Porreres, amb un programa ben variat: s'hi pogueren escoltat peces de Purcell, Bruckner, Liszt i altres. La segona part d'aquest concert fou per als amics del cant Gregorià, i el programa estava compost per diferents peces quasi

totes referides a la setmana santa i quaresma. El diumenge vinent fou l'església de Son Carrió l'escenari de Música romàntica per a dues guitarres. Els seus concertistes foren Pere Fiol i Pep Sbert, amb un programa de Mertz i Carulli. La segona part fou per a violí i piano, amb la violinista de la vila n'Antonia Llull, amb un programa de Bach, Tartini i Pugnani-Kreisler.

Els altres dos concerts, dia 16 a Sant Llorenç i dia 23 a Son Carrió, fou per la banda de Música, amb el seu director Francesc Sapiña. En el programa s'hi podien trobar obres de Giménez, Verdi, Talens, Sorozábal, etc. A tots els actes hi assistí bastanta gent, però no cal dir que n'hi hagués pogut haver molta més. I que l'any que ve el programa de primavera pugui ampliar-se.

Centre d'adults

Cada any per aquestes dades, el centre d'adults, tanca els seus cursos, i per tal motiu es fa una exposició dels treballs que s'han realitzat durant el curs. Hi podem trobar ceràmica, pintura sobre tela, punt mallorquí, etc. Cal destacar la gran amabilitat de les persones que han realitzat els cursos i la gran satisfacció amb què et mostren les seves obres d'art. A totes elles el nostre agraïment per la seva efica

cia i amabilitat a l'hora de mostrar-nos els seus treballs, i que l'any que ve siguin moltes més les persones que s'hi apuntin i així contribuirem a fer un Sant Llorenç més cult.

Toni Pascual

A La Caixa de Pollença, i de l'onze al vint-i-sis de març es va poder contemplar una exposició de pintura i dibuixos a càrrec del pintor llorenç Toni Pascual. La gent que va visitar l'exposició va poder gaudir d'aquesta pintura que En Toni de tant en tant ens ofereix amb les seves exposicions arreu de l'illa. Tot seguit us reproduïm un poema que acompanyava el programa de l'exposició. No posam l'autor perquè el programa no ho esmenta. Sort i endavant:

Pobres amics té el pintor
una taca a l'orella
un estel a la butxaca
pobres defenses té el pintor
una quimera dedins
una paleta dafora
De quin color són els somnis?
I els àngels?
I les banyes dels dimonis?
Demana-l'hi al pintor.

**J. Domenge, J. Fullana
F. Ramon i D. Sánchez**

Gent de la nostra gent

El dia 21 de maig fou presentat, a la sala d'exposicions de *Sa Nostra*, el 4rt volum de la col·lecció llorencina *Es Pou Vell*, que recull els personatges que en Guillem Pont amb la ploma i en Josep Cortès amb el llapis han

anat dibuixant al llarg dels darrers cinc anys a la secció de la revista *Gent de la nostra gent*.

Obrí l'acte n'Antoni Sansó, president de la comissió de Cultura del CIM, qui agraf als autors l'edició del nou llibre i féu vots perquè la col·lecció no s'aturi. El seguí Josep Cortès, també per agrair la col·laboració dels qui han fet possible el llibre, ja sigui com a protagonistes, ja com proporcionadors dels mitjans econòmics necessaris. A continuació agafà la paraula Joan Rosselló, autor del pròleg, qui traçà un paral·lelisme entre els personatges i la conservació de la natura. Tot seguit, Guillem Pont destacà les

virtuts que encarna cada un dels personatges del llibre. Clogué l'acte Miquel Vaquer, agraint als assistents el seu comportament durant l'acte.

El mateix dia, i també a la sala d'exposicions de *Sa Nostra*, quedà inaugurada l'exposició que Josep Cortès va fer dels dibuixos que il·lustren la publicació, la qual restà oberta el dissabte i el diumenge.

A l'acte hi assistí un centenar gros de persones, moltes d'elles protagonistes del llibre, les quals, a la vista dels comentaris que feren, sortiren contentes de la vetlada que havia organitzat *Flor de Card*.

Josep Cortès

CAMPSA

lamenta que no s'hagi pogut inaugurar la gasolinera de

Sant Llorenç

per les dates previstes,
però pot assegurar que dins el mes de juny
obrirà les portes al públic.

Carretera de Palma a Artà, km 54

PSM: Paraules i fets

El PSM basa el lema de la seva campanya en aquests dos mots: paraules i fets:

Paraules, perquè ha duit a terme una enquesta entre els llorencins per saber, en primer lloc, quines són les seves necessitats, quines coses considera més urgents per al poble, tant si són competència directa de l'Ajuntament com si aquest només pot influir sobre la seva realització o manteniment; en segon lloc, per tenir una idea clara de com vol la gent que l'Ajuntament actuï en relació a ells; i en tercer lloc, per comprovar si la política que segueix està d'acord amb el que pensen els llorencins.

I a tot això ho ha lligat amb el mot Fets, perquè no basta amb les paraules, sinó que cal que la seva actuació concordi amb allò que ha dit. A l'hora de prometre coses sabem per experiència que tothom és bo, però quan arriba l'hora de complir aquestes promeses, la cosa canvia. El PSM ho promet i ho fa. Vegem-ho:

Transparència i participació

L'opinió del poble

* Nou de cada deu llorencins volen participar en les decisions importants de l'Ajuntament, i també que les seves suggerències particulars siguin tingudes en compte.

* Tots els llorencins volen estar informats del que el Consistori fa o pensa fer, i la meitat d'ells desitja que aquesta informació es dugui a terme cara a cara.

El PSM

* És l'únic partit que ha consultat els llorencins per saber quines són les seves necessitats, i què cal solucionar amb més urgència en el poble. I pensa continuar-ho fent.

* És el partit que més vegades ha informat la gent amb xerrades públiques (gestió de la platja de Sa Coma, Normes Subsidiàries, preu de l'aigua neta, desviament de la carretera...). I pensa continuar-ho fent, perquè els llorencins ho volen.

Necessitats del poble

L'opinió de la gent

* Nou de cada deu llorencins considera que a Sant Llorenç encara li manquen moltes instal·lacions i serveis municipals per estar així com toca.

* Nou de cada deu llorencins creu que l'actual equip de govern no ha estat àgil en la realització dels seus acords (plaça Nova, aigües netes, Normes Subsidiàries, piscina...), i que la seva actuació no ha estat correcta.

El PSM

* Ha gestionat la comissió de Cultura del CIM, i assumeix el compromís de recolzar allò que la gent ha demanat a l'enquesta: construcció d'espais públics, i una major atenció als majors (assistència mèdica), als de mitja edat (residència o servei domiciliari) i als més joves (estació i Casa de Cultura).

* Disposa de gent que ha demostrat sobradament la seva preparació i dedicació per dur a terme compromisos socials.

Nacionalisme i ecologia

L'opinió del poble

* Vuit de cada deu llorencins creu que els partits de Mallorca solucionaran millor que els externs els problemes de Sant Llorenç.

* Gairebé tots els llorencins són del parer que s'ha de tenir més esment amb el medi ambient, a fi de reduir els problemes ecològics que afecten el nostre entorn.

El PSM

* És el partit nacionalista de Mallorca, i la història demostra que també és el que més ha lluitat per la nostra cultura i la nostra llengua. I ho continuarà fent.

* És l'única candidatura de Sant Llorenç que incorpora membres del GOB, l'organització ecologista més eficient de les Illes.

* El cap de llista, n'Antoni Sansó, és l'únic llorenç que ha aconseguit el *Premi Alzina*, per la seva contribució a la defensa de Sa Punta de n'Amer.

Dia 28 de maig se celebraran les eleccions municipals, i haurem de triar les persones que han de deixar Sant Llorenç a punt per entrar al segle XXI. De la nostra elecció depèn que hi entrem o no amb bon peu, però no oblidem que per mirar cap al futur hem de tenir molt en compte el nostre passat, ja que serà aquest el qui ens mostrarà amb fets si s'han complit les paraules que en el seu dia ens prometeren els polítics.

"El florido pensil"

N'Antònia Garcia, *Sa Ramis* per a alguns, me'l recomanà de forma indirecta, amb la delicadesa que acostuma: "M'ho vaig passar molt bé. És un d'aquests llibres que et desapareixen: el deixes a una amiga i aquesta el passa a una altra... supòs que un dia tornarà a comparèixer".

Quan el vaig veure a la fira del llibre, no ho vaig dubtar un moment, el vaig comprar, malgrat pensàs que tenir bones expectatives d'una cosa és la manera més curta per, després, sentir-te defraudat.

Vaig començar la lectura i vaig quedar enganxat. Amb un llenguatge fresc, planer, retrata els disbarats i les incoherències de l'escola que ens toca viure.

De fet, crec que des que llegíem en comunitat els còmics de n'Astérix, i d'això fa anys, no havia rigut tant davant un llibre. Fins al punt que en Damià pujà a l'estudi per saber què em passava!

M'ho vaig passar terriblement bé. I no és que em deixàs indiferent. Aiximateix els missatges són clars i profunds:

a) Es confirma que l'escola, l'ensenyament formal, serveix de ben poc. La seva incidència és ben fluixa. Si no fos així, pensaríem i actuaríem d'altra manera.

b) Un castellà, o un d'aquells que se senten espanyols de l'Espanya "Una, grande y libre", difícilment pot entendre l'Europa de les Nacions o les necessitats de les autonomies.

c) Ara que es va posant de moda el tema, resulta evident que si no som més racistes, que poc o molt ho som, és per una errada del Sistema.

I molts d'altres que se'n podrien treure.

En definitiva, una joia de llibre.

D'anàlisis comparatives

M'agradaria, de fet ho consider una necessitat, que les persones elegides, siguin d'un o altre grup, fossin capaces d'asseure's totes plegades a una taula simplement per parlar, i de passada, per intentar aclarir i consensuar el que tenen entre les mans.

Les anàlisis potser seran diferents, les mesures a adoptar potser també... però amb una mica de sort s'arribarà a una lògica conclusió: cal tapar forats, és ver, però això no implica deixar de banda les metes. I una meta evident resulta que un municipi que maneja el pressupost que passa per les mans del consistori llorenç no pot anar més en el vagó de la coa.

No vull dir que sempre s'hagi d'anar al davant, però... anar al darrera de tot, tant si parlem de normes subsidiàries o de sanejament (sí, ja sé que ho tenim), com si parlem de polisportius, de zones d'ús comú, de rutes ecològiques sobre l'antiga via del tren... o de tantes altres coses, tampoc no resulta de fàcil comprensió.

De la impotència

Passejar, en aquests tebis i fats capvespres primaverals, pels buits i trists carrers de Sant Llorenç, pot resultar un vertader avorriment o una plagueta oerta de suggerències.

Descomptant el piular d'algun gorrió en espera de parella o el renou d'algun vehicle que circula per la carretera, uns quants carrers enllà, res no distreu el pensament que es recrea en soletat: la façana inacabada que mai no s'acabarà, les descuidades persianes, la borsa de plàstic su-ran de la voravia, els papers, l'empendrat esfondrat, el pegat de portland sobre un empedrat que abans mostrava unitat, les herbes, l'espatllat indicador del carrer... i tantes i tantes coses que em fan pensar que els llorençins devem tenir el sentit de l'estètica allà on no dic.

M'entren ganes de plorar, cridar, denunciar... però el realisme s'imposa: Com? On? A qui? De què serveix?... No, el camí de la queixa és el més curt, però també el menys encertat.

Llavors és quan m'envaeix la terrible i ofegadora impotència. Això no té remei. Es tracta d'acceptar-ho tal com és ("és el meu poble"), o de cercar altres indrets.

Sortosament, els diàlegs amb mi mateix sobre el físic dels nostres carrers solament s'extremen de tant en tant i clares vegades.

I dic sortosament perquè, altrament, arribaria a perillar un pressuposat equilibri mental.

De llistes i eleccions

Cada quatre anys record un article de Jaume Santandreu que, si no ho tinc mal entès, es publicà a la desapareguda revista *Cort* poc abans de les primeres eleccions democràtiques.

En Jaume, amb el seu llenguatge clar i directe, demanava persones netes, honrades i poc gastades:

Persones, amb tot el que implica de coherència i servei;

Netes, de delictes anteriors;

Honrades, conscients que manegen els béns que són de tots (no propis).

Poc gastades, no massa conegudes, amb capacitat per despertar la il·lusió del canvi.

Repasant les nostres llistes, hom s'adona, primer, de la gran quantitat de gent que no tem l'adjectiu pejoratiu de *polític*, i això és bo. Que es conegui, no n'hi ha cap de jutjada i condemnada per algun delictes, per tant, ja tenim el *netes* a la butxaca. D'altra banda, mentre no es demostrï el contrari, i en darrer extrem aplicant allò que en diuen el "benefici del dubte", resulta evident que totes són *honrades*. Per aquí, ido, també ho tenim bé. Allà on no hi ha manera de positivitar és en la referència al *poc gastades*. De fet, i encara que sigui aportant-hi un optimisme desmesurat, no hi ha manera perquè les "cares noves" puguin retxar la majoria.

Es veu que això també "enganxa". O no?

Guillem Pont

Noves idees, una altra manera de fer les coses

Aquest serà el lema que ens guiarà durant els propers quatre anys, si els ciutadans ens atorgan la seva confiança. Per això Unió Mallorca ha elegit una persona que no està viciada per la pràctica política de molts d'anys d'arrossegar el cul per l'Ajuntament per guiar aquest projecte. Una persona nova, una persona d'empenta, amb idees noves que no tenen res a veure amb les que ens han aportat fins ara, amb una altra manera de fer les coses, transparent i de participació. Aquesta persona és prou coneguda en el nostre poble. La seva trajectòria al front de la societat de caça o en la defensa durant molts d'anys del colors del Cardassar així ho avalen: en **Miquel Comís** és l'esperança del nostre poble.

Unió Mallorca i el seus candidats us proposen una actuació seriosa, oberta i transparent en totes les àrees municipals, que podríem resumir de la següent manera:

- * Dinamitzar la cultura al nostre poble, amb una programació contínua, a curt i mig plaç, de tota una sèrie d'activitats lúdiques i culturals.

- * Assumir definitivament que som un ajuntament turístic, recolzant aquelles iniciatives que suposin una millora de la nostra oferta turística, i en especial pel que fa a l'entorn no tan sols de les zones costaneres, sinó a tots els indrets del nostre municipi.

- * El desenvolupament i compliment de les noves normes urbanístiques municipals serà una tasca important per aconseguir un Sant Llorenç pel 2098.

- * Seguretat ciutadana: cal reforçar-la amb una nova manera d'actuar i

amb més presència al carrer. Unió Mallorca vol incidir en l'actuació preventiva de la nostra policia

- * L'agricultura és una de les àrees més estimades d'Unió Mallorca. Donarem una informació periòdica als pagesos, tant de les noves tècniques com de les possibilitats de subvencions que hi ha a través del Fons Eu-ropeu.

- * Sanitat: Control d'abocadors clandestins, ferralla, etc., vigilància de les aigües, tant netes com brutes.

- * Manteniment: La proposta d'Unió Mallorca és **ajuntament = empresa**, i així cal actuar.

- * Administració: La proposta d'Unió Mallorca és **ajuntament = empresa**. Transparència + honestedat política.

- * Ecologia: la gent d'Unió Mallorca és ben conscient que els recursos naturals no són eterns i que cal no tudar res, i en especial l'aigua, al mateix temps intentar recuperar el màxim possible de les deixalles.

- * Esports: Unió Mallorca creu que és important que la nostra joventut i els nostres nins i nines facin esport, tant pel seu desenvolupament físic com per la seva formació de convivència social. Per això sempre tindrà el nostre suport.

- * Hisenda: El fort endeutament del nostre Ajuntament durant aquests darrers anys (quasi 600 milions) fa que aquesta sia l'actuació més dura i necessària que avui té l'Ajuntament. La reducció d'aquest deute serà la primera feina que enllestirem.

Aquesta és la proposta que fa Unió Mallorca al nostre poble. Creiem que amb el suport de tots podem aconseguir dur-la a terme. Per això us demanem que abans de votar trieu bé i trieu la gent d'Unió Mallorca.

Triau en Miquel Comís.

Unió Mallorca

Festes de Son Carrió

Dijous, dia 4

20.30 Passacarrers

21.00 Pregó: Maria Antònia Oliver

21.00 Inauguració del centre cultural de ca n'Apol·lònia

Divendres, dia 5

21.00 Certamen de pintura i punt mallorquí (Ca ses Monges)

21.30 Teatre: "En Toni mig Dimoni i els estudiants de l'escola de Si-neu". Cucorba (Polisportiu)

Dissabte, dia 6

21.30 Torrada popular

22.30 Verbena de ball de saló: Julio Marina Paz i l'orquestra Oasis

Diumenge, dia 7

21.00 Concert: Coral Universitària

Dilluns, dia 8

Dia dedicat a la Tercera Edat

11.30 Missa

12.30 Visita al Centre Cultural

13.30 Refresc

18.00 Partit de lliga: fadrins-casats

21.00 Festival HI-FI

Divendres, dia 12

21.00 Concert: Orquestra del Conservatori superior municipal de música de Barcelona.

22.30 Rock català: Laxe'n Busto

Dissabte, dia 13

21.00 Concert: joves músics carrioters

22.00 Ball de bot: Rissaga, Tramudança i Sis Som

Diumenge, dia 14

21.00 Concert: Banda de música de Sant Llorenç

Cal reflexionar...

**SOBRE EL QUE S'HA FET
O EL QUE ES VOL FER**

Com tothom ja sap, el proper 28 de maig se celebraran eleccions municipals a quasi tot l'estat Espanyol, i, naturalment, també a Sant Llorenç.

És un dia que els ciutadans hem de decidir qui volem i com volem que administrin el nostre ajuntament, i això és una cosa seriosa, important, i on cal reflexionar i analitzar sobre tot el que s'ha fet durant els darrers anys.

Cal reflexionar sobre les persones

que es presenten i sobre el que representen, si són interessos particulars o col·lectius de tots els ciutadans; si els que es tornen presentar realment mereixen que tornem disposar la confiança en ells, o si realment ho han fet tan malament que nosaltres, ciutadans d'aquest poble, no mereixem seguir essent representats per ells; com han actuat, si d'esquena als ciutadans o han tingut una actuació transparent, si han defensat els interessos del poble o uns altres; cal pensar què hi ha darrera un copet a l'esquena, darrera un somriure de pasta-dents o darrera una promesa que de lluny ja se sap que no es complirà; cal reflexionar sobre totes les corregudes d'última hora dels qui ens han governat fins ara per fer allò que no han sigut capaços de fer en els quatre anys de què disposaven.

Cal reflexionar seriosament sobre si és bo pel nostre poble seguir d'acluculls unes sigles representades per una

gent que no ha demostrat la capacitat necessària per gestionar el nostre poble així com cal. Cal reflexionar sobre totes aquestes coses per no sopegar amb la mateixa pedra. Cal reflexionar si malgrat totes aquestes reflexions, encara seguim actuant com a xotets de cordeta i tornam votar els mateixos de sempre, perquè el favor que els devem els l'hem de pagar cada vegada que hi ha eleccions...

Cal reflexionar sobre tot això, després... serà el que Déu voldrà, tan sols ens quedarà el dret a queixar-nos durant els propers quatre anys, encara que sia sense raó. Però no caldrà donar la culpa a ningú, perquè serà ben nostra...

Malgrat tot, anem a votar, que és un dret i també una obligació que com a ciutadans tenim amb nosaltres mateixos.

Ignasi Umbert i Roig

Tercera edat

Servei d'Assistència Social

El passat 30 de març es va donar una conferència sobre la nutrició a la Tercera Edat. L'acte es va celebrar en els locals de l'Associació, i fou organitzat per l'Ajuntament i l'equip de gent gran d'Acció Social i Sanitat del CIM.

La conferenciant va assenyalar que en els darrers anys l'esperança de vida ha augmentat: si el 1970 era de 72 anys, el 1991 era de 77. Més espectacular és l'increment produït des de 1930 a 1991, que era d'una esperança de vida de 35 anys.

Aquest augment de l'esperança de vida ve determinat, entre d'altres aspectes, per la millora de les condicions socials, els avanços mèdics i la incorporació progressiva d'hàbits més saludables (higiènics, nutricionals, físics...).

L'adequada nutrició no sols col·labora a allargar la vida, sinó que facilita que aquests anys siguin sans i saludables.

Així, una inadequada nutrició, sigui per defecte o per excés, contribueix a què les persones vagin adquirint malalties i el cos

estigui en pitjors condicions d'afrontar-les.

Amb el pas dels anys els riscos són majors, i per això a partir dels 65 s'han de tenir una sèrie de precaucions.

Les necessitats d'alimentació en aquesta etapa de la vida no es diferencien essencialment de les d'un adult, tot i que hi ha una sèrie de peculiaritats que s'han de tenir en compte. Si no hi ha contraindicacions mèdiques que aconsellin règims especials, les necessitats dietètiques característiques de la Tercera Edat són:

- Una menor ingestió de calories que els adults.

- Un consum de proteïnes semblant al d'un adult jove. Les proteïnes provenen de la llet (convé que aquesta sigui semi-desnatada), peix, pollastre i llegums.

- No s'ha de reduir la ingesta de vitamines, que provenen sobretot de verdures i fruites. Convé que aquests dos productes estiguin sempre presents a la dieta diària.

Convé reduir el consum d'hidrats de carbó, que provenen del pa, patates i pos-

tres en general i també tot tipus de sucres.

- El consum de greix animal s'ha d'evitar, especialment el que prové de la mantega i greixos per cuina i vísceres.

- Els aliments, millor bullits i torrats que fregits. Si s'han de fer plats fregits convé que l'oli sigui d'oliva.

- Poca utilització de la sal, substituir-la per altres condiments com julivert, llimones i herbes aromàtiques.

- Ingerir entre 1'5 i 2 litres d'aigua.

- S'han d'evitar els menjars copiosos. Si cal, augmentar el nombre de menjades.

Si procuram dur una adequada alimentació i l'acompanyam d'una activitat física moderada i una bona actitud davant la vida, donarem més qualitat als anys.

Altres conferències:

25 de maig a les 21.15: La malaltia d'Alzheimer i altres demències.

29 de juny a les 21.15: Prestacions Socials i el Voluntariat a la Tercera Edat.

En resposta a una carta al director

Benvolguda Sra. Professora de Ceràmica d'Educació d'Adults,

No es pot fer una idea del greu que em sap haver-la ofesa amb el meu article d'ara fa un any, tot i que en cap moment la vaig anomenar. És un pes que duc a la consciència i que no em puc treure del damunt de cap manera.

I és que nosaltres, els mortals, els qui no estam tocats per la mà dels déus de l'Art, a vegades aficam la pota i no ens en temem fins que és massa tard per rectificar. Com no vaig veure, pobre de mi, que una Artista com vostè no va néixer per fer plaques de carrer? Com em vaig atrevir, ni que fos sense voler, a rebaixar la seva categoria artística fins a posar-la al nivell d'un simple artesà? No ho sé. El cap em degué trabucar.

I no és excusa que les plaques que hi ha als carrers les fessin, efectivament, a un curset de ceràmica organitzat i pagat per l'Ajuntament, encara que la professora no era, evidentment, vostè. Ni tampoc que jo desconegués que el nostre il·lustríssim no hi gasta ni una pesseta en l'organització dels cursos d'hivern (ni en llum, ni en calefacció, ni en programes, ni en funcionàries encarregades, ni en sopars...). Ni, conseqüentment, que els membres de la Conselleria de Treball del Govern Balear i els de la Comissió del Fons Social Europeu pagassin el nostre forn de la seva pròpia butxaca. No ho són, excuses, perquè el seu nivell artístic i la seva desinteressada contribució a l'augment cultural del poble estan molt pardamunt aquestes menudències.

Fent cas de la seva amable recomanació, el primer divendres després d'haver rebut la seva carta vaig anar al Centre d'Adults per parlar amb vostè, però sortosament no hi era i no em vaig poder disculpar. I dic sortosament, perquè estava disposat a apun-

tar-me al curset de ceràmica que ens oferia a mi i als meus amics, però, després de meditar-ho amb calma, he arribat a la conclusió que tanmateix no arribaria mai ni al nivell de qualitat que vostè desitja, ni a l'alt grau d'altruisme que supòs que practica envers la seva pròpia comunitat. Perquè és de suposar que, passejant pel seu poble, si veu una herba a un jardí públic se'n guarda bé de criticar els responsables, com faig jo, sinó que se'n va escapada cap a ca seva a cercar un fesset per arrabassar-la, no és ver?

A mi, com sap tothom, no m'agrada gens fer feina de franc per la meua comunitat, i només pas gust de criticar el que fan els altres. I fins i tot m'atreviria a pensar que hi ha molts de llorencins com jo. Per això, perquè tanmateix mai no li reconeixeran així com es mereix la seva vàlua artística, potser seria millor que se cercàs un altre lloc per poder demostrar el seu Art, encara que nosaltres ens haguéssim de conformar amb un humil artesà que sí s'ofereís per ensenyar els quatre rudiments necessaris per substituir les plaques dels carrers que estan espanyades, enc que la seva qualitat fos infinitament més baixa que la seva.

Cregui'm, Sra. Professora de Ceràmica d'Educació d'Adults, els llorencins som massa poca cosa per vostè, i per això aficam la pota tan sovint quan tractam temes que desconeixem, com també ens va passar, se'n recorda?, quan volguérem contractar una altra monitora per a la nostra escola d'EGB, circumstància que, com és natural, tant la va disgustar.

Perdoni'm de bell nou, i rebí les més sentides disculpes d'un pobre llorenç que, sense citar-la en cap moment i sense haver-la vista mai, la va al·ludir d'una manera tan grollera i poc encertada.

Ben cordialment.

Josep Cortès

Tal dia com avui

ARA FA 85 ANYS

* Que s'acordà començar les obres del portal nou del cementiri, segons els plànols de Guillem Reinès.

ARA FA 50 ANYS

* Que es prengué l'acord d'enllumenar el camí del cementiri.

ARA FA 45 ANYS

* Que s'iniciaren els tràmits per a la construcció de l'escola.

* Que s'acordà construir una nova capella al cementiri.

ARA FA 40 ANYS

* Que Tomàs Rosselló fou elegit Conseller Provincial de la Falange.

ARA FA 35 ANYS

* Que Llorenç Perelló passà a ocupar la plaça de rector de Sant Llorenç.

ARA FA 20 ANYS

* Que s'acordà construir un local per a la Creu Roja a Cala Millor.

* Que va morir Joan Llinàs, impulsor de la urbanització de Cala Millor.

ARA FA 15 ANYS

* Que el Ministeri d'Educació i Ciència va concedir el *Llaç d'Isabel la Catòlica* a Bàrbara Ferrer.

* Que un colom de Miquel Caldentey guanyà el 1er premi nacional de fons.

ARA FA 10 ANYS

* Que Joan Servera, columbòfil, aconseguí el 1er premi de velocitat a l'amollada d'Oriola.

* Que s'inaugurà l'oficina d'informació turística de Cala Millor.

ARA FA 5 ANYS

* Que s'inaugurà l'escola de Sa Coma, amb Teresa Lorenzo com a directora.

LIRA D'OR

Abril de 1995

Coordina: **Jaume Galmés**

Poesia anglesa (1ª part)

A Marià Villangómez i Francesc Parcevisas

WILLIAM SHAKESPEARE

Frontispici de l'edició "in folio" del 1623, gravat per M. Droeshout

RUDYARD KIPLING

RUPERT BROOKE

DYLAN THOMAS
amb la seva dona

WILLIAM SHAKESPEARE
(1564-1616)

Nasqué a Stratford-on-Avon i fou batejat el 26 d'abril del 1564. Les dades sobre la vida de Shakespeare són escasses i indirectes. Es casà amb una noia anomenada Anna. Arribà a Londres el 1586 i ocupà un càrrec subaltern en un dels teatres d'aquella ciutat (*The Theatre* o *The Courtain*) i després formà part de la companyia del Lord Xambel.là. Va passar els darrers anys de la seva vida (1611-16) principalment a Stratford; visità freqüentment Londres i fins a la fi seguí relacionant-se amb actors i poetes. El 1616 fou enterrat a l'església de Stratford.

CLV

¿Per què els meus mots van fer els ulls perjurs,
Si Veritat habita en el somriure?
¿Per què el meu cor es va amagar entre murs,
I sols va encendre els llavis per escriure?

Reclamo a ultrança Orgull i Timidesa,
El enemics del cor que el dubte ordf;
Car, ¿quin valor mereixes, Saviesa,
Si parla Amor i no saps la Veu obrir?

¿Cal renunciar al plaer d'humits tresors,
Profunds perfums, i al so de gaies ciències?
Si la innocència és viure sense pors
I, vela amunt, seguir les apariències?

No diguis res, m'estira l'heretgia,
Des d'ara prec al Déu de l'Alegria.

CXVI

A les noces de ments vertaderes
No admeti impediments. Amor no és amor
Des que altre troba i altera's,
O es torç i fuig quan fuig el robador.
Oh no!, és una marca sempre fixa
Que mira les tempestes d'aturada,
L'estel on tota barca errant es fixa,
De mèrit no sabut, ni que es sabés l'alçada.
Amor no és la befa del Temps, enc que llavis o galtes ro-
[sades]

Al seu torçut compàs de falç caminin;
Amor no alteren hores breus, tampoc setmanes,
Ans s'afirma prop del caire on ens destinen.
Si fos error tot quant he dit, i en mi s'hagués provat,
Llavors mai res no he escrit, ni mai ningú no ha amat.

Trad. de Pere J. Galmés

RUDYARD KIPLING
(1865-1930)

SI...

Si tu et pots mantenir impassible quan tots al teu voltant
Estan esdevenint folls i t'estan culpant,
Si tu pots confiar en tu mateix quan tothom de tu està dubtant,
I tanmateix permetre els dubtes que altri està vessant;
Si tu pots esperar i no cansar-te d'esperar,
O esser mentit, i no tractar amb la mentida,
O esser odiat i no deixar-te per l'odi captivar,
I, no obstant, no semblar massa bo ni tenir saviesa fora mida:

Si tu pots somniar, sense fer els somnis el teu mestre;
Si tu pots pensar, sense fer el pensament el teu sender;
Si tu ets pots topar amb el Triomf i el Desastre
I tractar aquests dos impostors sense cap distinció fer;
Si tu pots comportar escoltar que la veritat que has parlat
Els brivalls la baldin per fer un parany als ximpls,
O veure destruïdes les coses per les quals la teva vida has donat,
I acotar-te i reconstruir-les amb velles i corroïdes eines:

Si tu pots fer un caramull de totes les teves ganàncies
I apostar-les a una sola tirada al joc del cara i creu,
I perdre, i començar de bell nou als teus inicis
I mai alenar un mot sobre el que un dia fou teu;
I forçar el teu cor i el teu nervi i el teu darrer respir
A servir la teva oportunitat molt després que hagi hagut de marxar,
I així, quan ja no res en absolut et quedi, resistir;
Tot extingit, excepte la Voluntat que els diu: "Heu d'aguantar!"

Si tu pots parlar amb les multituds i la virtut conservar,
O caminar amb Reis sense perdre la senzillesa,
Si ni els teus enemics ni els amics estimats et poden danyar,
Si tots els homes compten amb tu, però cap amb vigor palesa;
Si tu pots omplir l'implacable minut
Amb el camí que seixanta segons fan seu,
Teva és la Terra i tot el seu contingut,
I, a més a més, tu seràs un Home, fill meu!

Trad. de Maria Isabel Felipe Font

Escriví els *Jungle Books* i *Kim*, il·lustrat pel seu pare. S'ha dit que Kipling era "un ardit virtuoso en vers i en prosa". Escrivia amb una gran consciència artística; creia en el "daimon" com a secret agent de les obres més reeixides, però també en el treball, en la tenaç recerca de "les paraules que tinguin la virtut d'evocar vívidament les coses -diu en *Something of Myself*-, i que posseeixin pes, savoria i, si cal, perfum". Aconseguí el premi Nobel l'any 1906.

RUPERT CHAWNER BROOKE

(poeta britànic. Rugby 1887-1915 Skiros)

(Nota i trad. de Joan Rosselló-Màrvel)

Estudià a Rugby i a Cambridge i, el 1911, publicà el seu primer llibre, *Poemes (Poems)*; el 1913, emprengué un viatge per Amèrica, les illes Hawai, Samoa, Nova Zelanda i Tahití, i l'any següent s'allistà com a voluntari en la marina de guerra britànica; morí de septicèmia a Grècia. La seva obra pòstuma *1914 and other poems* (1915), conjunt de sonets d'inspiració patriòtica entorn al tema de la guerra, assolí una gran difusió, especialment el sonet intitulat *The Soldier (El Soldat)*.

Brooke fou considerat en la seva època com el símbol de la joventut britànica immolada en la guerra. Morí jove, com els grans John Keats i Percy B. Shelley.

L'AMOR

L'amor és una escletxa en el mur, una porta rompuda,
a on qui la travessa no la tornarà a passar.
L'amor ven l'orgullós cor de l'altiva torre al Destí.
Els qui no són amats, i estimen, saben d'humiliacions.
I quan les dues boques, àvides l'una de l'altra,
finalment s'assacien, oblidant l'angúnia de viure,
ja silenciats el crit dels cors, que ressona en el cel...
O en sostenir llurs pobres somnis en llurs braços,
en llur nit solitària tots dos jaient,
cara a cara amb sengles fantasmes.
Són ben pocs, compartint aqueixa nit,
i saben que l'amor refreda sa flama,
i tot esdevé fals i sord, i la dolcesa s'extingeix.
Ai las! L'èxtasi ja no és en la mà o en l'esquena,
sinó que es va tenyint de tristesa,
i a la fi morirà, bes a bes.
L'amor, és tot això. I no res més.

UN DIA

Avui he estat feliç. Durant tot el dia
he estat pensant en tu, tot teixint
el teu somriure amb llum dansaire d'espuma,
sembrant el cel amb breus núvols d'amor.
T'imaginava rere blanques ones marines,
fruïa en coronar el teu cap de pobres fantasies,
de perdudes despulles d'aquella vella pols de misèria,
gaudint l'absurda, nova joia callada.
Càndidament jugava amb aquells foscos records,
talment un nen, davall els cels d'estiu,
que juga hora rere hora amb una estranya pedra brillant,
en què, sense saber-ho, les ciutats fossin flames antigues,
i l'amor ha estat traït, i l'assassinat comès,
i els grans reis desterrats a una petita i amarga terra.

MUTABILITAT

Diuen que hi ha un estrany món, sense vent,
lliure del pas dels dies i marees del temps,
on la Fe i la Bondat, el Seny i la Veritat, sojornen,
com a cossos eterns i immutables.

Brilla allí sempre el sol d'eixes pàl·lides ombres,
vora les immortals senyeres de la nostra guerra.
I la gastada carn és ja pura Bellesa estel·lar,
i els cors moridors, i l'Amor que no mor...

Mes nosaltres tan sols sabem que sospirem, besem, somriem;
que tots els besos moren en el besar, i el dolor també.
I que l'Amor només viu en el cor.

En els obscurs corrents fluïm, com joncs miserables,
i si un instant prenem la llum, la nit ens arrossega.
Mor el riure en els llavis. L'Amor, amb l'amant.

6 poemes

BUIDOR

De sobte s'han dreçat pins
al trispol de la meua cambra.
N'hi ha que, de tan alts,
han fet malbé el sòl-ras.
Llur perfum inunda
l'aire clos de solitud.
Al bell mig del llit
cauen llenques de calç.

Rodona, Lluna
canta l'esveltesa
del teu cos
vellutat
sobre les roques.

NOBLESA

En qualche lloc s'apaga un canelobre,
en un castell, i l'últim dels criats
se'n va a dormir. Sols el poeta, l'hoste,
vetla encara a la cambra, el llum encès,
pensant en els retrats d'avantpassats
que avui, quan ha arribat, ha apercebut
a les parets senyorials: posats
solemnes, greus, altívols ostentant
llur noblesa: collars, joiells i mitres;
en tots aquests quadres traspua un deix
d'eternitat, i llurs esguards t'encalcen
per menjadors i passadissos, àvids
de descobrir el desconegut que al vespre
baixa a la cuina per veure jugar
els reflexos d'argent de les aranyes
amb l'esclat dels coberts d'argent damunt
la taula ja parada per demà.
Demà el baró li mostrarà vells llibres
i, il.luminant-la, la vitrina on guarda
un dels tresors daurats que en el seu temps
posseïa només Napoleó.
Mestrestant a defora, al bosquet, neva
damunt el mausoleu i es glaça la
sang blava dels seus morts, que en enlairar-se
atenyaran el Cel primer que els altres.

ALS GRANS
POETES EN CASTELLÀ
DEL TERCER MIL·LENNARI

"Si no ens entenem per llenguatge,
entenam-nos per amor"

L'Amic Ramon a un ocell

L'important és entendre's, tendres amar-se
sense mirar qui dóna més
en el donar-se.
Acabi el cor
fendint el cel
la torre de Babel!

DARRER CANT D'ORFEU

Baixar a l'Infern no fou difícil;
sortir-ne, esforç ensem ciclopi
i va: per què vaig mirar Eurídice?
Tot sol, contempl la llum de nou
mentre les tràcies em devoren.
Salva'm almenys, Euterpe, el cant.

ESGLAI

Un udol
perllongat
que gemega.
Mon fillol
algú ofega.
Trist miol,
cony de gat!

Consultori sentimental

Apreciada amiga,

Jo, com gairebé totes les dones llorencines casades, som l'esposa d'un candidat a les eleccions municipals d'aquest mes, i, com que m'agrada tocar amb els peus a terra, cada vegada que el meu marit em diu que el seu partit treurà tres o quatre regidors, procur fer-li veure que no sera tant, que podria donar bé gràcies si en treia dos. Però ell no ho pot consentir de cap manera: torna vermell com una tomàtiga, comença a pegar cops de puny damunt la taula i em diu que pareix mentida, que sembla que estic venuda als seus contraris. Ahir mateix em pensava que li pegaria un acubó de tant que es va enrabiar.

Què m'aconsella?

Una esposa assenyada

Benvolguda esposa assenyada,

Aprofitaré l'ocasió per contestar, amb la mateixa, a dues dotzenes més d'esposes que, com tu, tenen el marit que ha perdut els papers. Jo no sé què passa, però persones que aparentment són normals, quan s'afiquen dins una llista -sobretot els qui estan als primers llocs-, pateixen un trabucament de cap que fa dubtar seriosament de les seves facultats mentals.

I jo què vols que et digui, estimada? Com que per la via de la raó no aclariràs res, perquè tanmateix és fer retxes dins l'aigua, miraria de no aficar-m'ho gaire al cap i deixaria que passàs dia 28 de maig. És evident que el seu partit no treurà els regidors que fa comptes -si tots aconseguissin els que diuen no cabrien ni en els bancs del públic, quant-i-més en els de la tarima-, i ja seran les urnes les que li obrin els ulls i el facin pegar de morros p'enterra. Llavors, encara que els entesos no recomanin l'expressió: -Ja t'ho deia jo, colló mandana!-, crec que t'has ben guanyat la satisfacció d'una conyeta com aquesta.

Així que procura mossegar-te la llengua aquestes tres setmanes, i comença a assaborir el plat d'aquesta petita venjança, que, com saps, sempre s'ha de menjar fred.

Apa, que ja hi manca poc

*****

Benvolguda Josepa,

Estic molt content que el seu director s'hagi decidit a obrir un consultori sentimental, perquè és una secció que de cada vegada feia més falta.

Som un home d'entre 30 i 40 anys, i, encara que mal m'estigui el dir-ho, som ben posat en tots els sentits, per això tots els partits m'han vingut a demanar per estar a la seva llista. Jo, la veritat, som un poc poruc per això de la política, tot el contrari de la meua dona, que té unes gañes loques de presentar-se amb qualsevol partit, sigui de dretes o d'esquerreres, que amb això no és gens primmirada. Està tan obsessionada en entrar que m'ha dit que no es colgarà pus amb mi fins que aconseguisqui una llista que la vulgui.

Vostè sap que un home té les seves necessitats biològiques... Què puc fer?

Antoni Joan

Apreciat Antoni Joan,

Pel que veig per la teua carta, no només són els homes els qui perden la xaveta darrera la política, també hi ha dones que, per voler ser com ells, mesclen els ous amb els caragols -valgui l'expressió!- i posen en perill la seva estabilitat sentimental per poder anar davant a les processons.

Tu no és que siguis poruc per la política, sinó que tens el cap damunt les espatles i te'n fas enfora com un ca de les garrotades; per això, la teua estratègia no pot passar de cap manera per la claudicació, que no tens perquè demanar-li perdó de res. Estic segur que quan es publiqui la teua carta tindràs

per triar un bon grapat de nines de vint-i-pico d'anys que estaran disposades a consolar-te de la manera més convenient. Deixa't veure amb alguna d'elles pel poble i veuràs com la teua dona, si el cap no li ha trabucat definitivament, ben prest veurà que és més agradable colgar-se amb tu que no discutir si han de pujar el preu de les plaques dels carros o si han de posar una tortada dins la piscina.

Mentrestant, tu i la nina us haureu passat una bona estona plegats i ja t'aniran al darrera amb un flabiol sonant!

I si no amolla el mac l'envies a rodar i te'n cerques una altra tan plantosa com tu, que, si és ver el que dius, sé cert que la trobaràs ben aviat.

Una besada

*****

Amiga Josepa,

Som una al.lota llorencina i sempre he estat molt triada a l'hora de cercar acompanyant: m'agraden els homes durs, virils i que saben tractar les dones així com cal. Per això m'he enamorat d'un guàrdia municipal, però ell no em fa gens de cas.

Doni'm un consell, per favor.

Una enamorada

Mira, tia, pel que em dius, a tu el que realment t'agrada és que t'hi facin esser, que et donin branca per tots els costats i t'omplin la cara de dits. Per això, no és un guàrdia municipal que has de menester, que els nostres ja no tenen el costum de pegar. Si vols brou el millor camí és presentar-te a les eleccions municipals i deixar que la naturalesa faci el seu curs. I no passis pena, que si entres, d'aquí a Nadal ja hauràs rebut més bufetades que una catifa de senyor.

Rep una betcollada de na

Josepa Cortès

Exposició filatèlica a Son Carrió

Per segon any consecutiu i amb motiu de les festes patronals de Sant Miquel de Son Carrió, el grup filatèlic Gent Cardassana ha preparat i organitzat una exposició filatèlica per als dies 13 i 14 de maig, coincidint amb la Fira Ramadera.

Talment com l'any passat, també ens ha estat concedit un mata-segells especial per aquesta exposició, i la instal·lació d'una oficina postal temporal, que emprarà aquest mata-segells commemoratiu, el qual, com podeu veure en el dibuix, fa referència al *ca rater*.

Amb aquesta obliteració postal hem volgut donar un seguiment filatèlic a les races autòctones de les Balears, pensant poder continuar els pròxims anys a fi que arribi a esser una col·lecció d'interès per a tothom, al temps que continuarem recolzant aquelles persones que treballen per aconseguir

SANT MIQUEL DE SON CARRIÓ
MALLORCA
III FIRA RAMADERA
1995

2ª EXPOSICIÓ FILATÈLICA

DIES 13 I 14 DE MAIG

CA RATER

CA RATER MALLORQUÍ

CARACTERÍSTIQUES:

Altària: 38 cm. aprox. (mascle); 33 cm. aprox. (femella). Pes: 5 kg. màxim. Color del pel: negre i foc, marró i foc, tricolor (per l'abundància dels colors blanc, negre i roig). Pel: curt i fi. Coa: anur.

Arreu de la Mediterrània, escampats segurament per les cultures Fenícia i Cartaginesa, trobam un tipus de ca d'origens clarament egipcis que malgrat les influències ambientals, humanes i funcionals, conserven una morfologia semblant als caràcters principals. Són cans lleugers dins les seves mides, de molta cama, orelles dretes, cara fina i excel·lents caçadors.

És probable que l'origen del ca rater sigui la sang d'aquest tronc egipci, encara que no es pot precisar quan va arribar a l'illa, també és possible que aquelles influències esmentades marcassin, com a

totes les races autòctones, una sèrie de característiques que el farien diferent.

Innat caçador de rates, és un animal petit, caçant-les a barres sense cap tipus d'ajuda. Pel seu caràcter i anatomia també és utilitzat per agafar conills. La seva característica més important és la potència de cames, que l'ajuda a tenir una més gran rapidesa, agilitat i força.

Pere Salas, president fundador del Club Espanyol del Ca Rater, propulsor de l'oficialització d'aquesta raça, digué que el ca rater és un animal net i intel·ligent. L'actual president d'aquest club, Joan Miralles de Montuiri, ens comentava les dificultats, amb que s'han trobat a nivell nacional, emperò continuen fent una feina soterrada per millorar la puresa d'aquesta raça que es mereix tot el nostre respecte i admiració.

SON CARRIÓ, MAIG 1995
E. PERALES I MORILLAS
DEL GRUP FILATÈLIC GENT CARDASSANA

la recuperació d'aquestes races, gent que es preocupa per allò que és propi d'un poble, d'una regió o d'un país.

L'exposició s'inaugurarà dissabte, dia 13, a les 10 del matí, i restarà ubicada a l'escola d'adults de Son Carrió, al carrer de Mn. Alcover, núm. 6, davant ca ses Monges. L'horari de visita serà de 10 a 13.30 i de 16 a 20. El mata-segells especial es podrà obtenir a la mateixa exposició el dissabte, de les 14 a les 16, i el diumenge, de les 10.30 a les 13.30 i de les 14 a les 18. També hi trobareu, com és costum, sobres i targetes im

preses per aquest esdeveniment.

Pensant, com dèiem abans, que tingui una continuïtat, el ca rater mallorquí serà el núm. 2 de les races autòctones de les Illes Balears.

En aquesta exposició podrem admirar: targetes *màximes* de bolets, segells de format no convencional, sèries del segon centenari; una col·lecció d'escacs, ocells, cavalls, moixes i, naturalment, cans.

Eduard Perales
President del grup filatèlic
Gent Cardassana

Viatges
Ultramillor
Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

En es Diari de Mallorca de dia 27, es nostro batle diu que *"Fins ara hi ha hagut molts pocs llorencins que hagin sol.licitat es comptador d'aigua neta"*, i se queda tan content, tan a pler, tan *panxo*.

Després de fer gairebé tres anys que hem pagat; després que, p'es gener de 1993, es tècnics assegurassin que podfem connectar quan s'Ajuntament volgués, que no hi havia cap impediment per fer-ho; després de veure que, així i tot, mos han fet esperar fins que han pogut concedir es servei a una empresa privada i hem estat damunt se eleccions municipals... què hem de dir?

Només una cosa: que Déu l'hagi perdonat!

Es dia que inauguraren s'abeurador -perquè allò és un abeurador, maldament es batle asseguràs que es tracta d'una font-, es membres d'es nostro Ajuntament, per presidir s'acte, més mudats que si haguessin d'anar a noces, es van col.locar mirant cap a l'església.

Si haguessin tingut un poc de pipella, haurien previst que darrera sa majoria de ses fotos que els tiraren sortiria es cartell des PP que hi ha damunt ca na Pisca. Això an en Verger no crec que li sàpiga gens de greu, que va venir a posta de Ciutat per inaugurar un abeurador -que ja és tenir inaugurera!-, però lo que és an ets altres...

Per cert que quan es batle, en acabar, va dir que havien fet uns bons bunyols per celebrar-ho, un homonet que estava per allà va comentar: *"Què ha dit, que han fet un bon bunyol?"*. I vos promet que és ben ver.

No és ver que en Tomeu Bovet hagi posat de segon en Pedro de Son Vives amb sa promesa de tornar-li es mens que va pagar a s'altra campanya, des quals no en va poder treure es profit que esperava.

Li ha posat perquè, si entren tots dos, podran dur endavant una polfítica de centre que convergeixi amb sos altres partits de ses Balears, i sempre amb sa intenció de fer lo millor p'es poble de Sant Llorenç, com sempre ha fet.

Un altre dia, si lleu, ja mos explicaran com se menja, això.

En Miquel Comís, riguent riguent, va fer una proposta pre-electoral an el PSM amb unes certes connotacions sexuals interpartidistes tan espectaculars que feren tremolar es fonaments de sa llista de n'Antoni Cuc, però no vos diré quina és perquè no m'agrada moure canyeta.

Segons com preguin ses coses ja vos treuré de s'endarrer.

Damunt una revista de Manacor, es nom de sa qual ara no me'n record i no faig comptes aixecar-me per mirar-ho, en Mateu Gostí va assegurar que es seus comptes eren que es Partit Popular de Sant Llorenç tragués quatre o cinc regidors.

Com que no crec que anàs begut ni que es cap li hagi trabucat, no hi ha altra explicació que es tracta d'una errada periodfística, per la qual cosa no hi emporta donar-li més voltes.

Finalment, en Ramon d'es Forn no va poder trobar ses firmes que li faltaven per poder presentar -per tercera vegada- una candidatura independent.

Vet-aquí un homo que no perd es coratge: a ses darreres eleccions va treure 29 vots i n'hi faltaren 154 per poder entrar.

Ja estam, però, que coratge és lo únic que poden donar sense tenir-ne!

No és ver que en Mateu de Son Carrió hagi proposat an es rector que retrassin quinze dies sa festa d'es seu poble, perquè caigui més aprop de ses eleccions.

Crec que no hi importarà, perquè enguany ja han allargat ets actes fins dia 14, i diuen que a ses pròximes els faran durar tot es mes.

Duen sort, es carrioners: així sempre tenen gresca moguda!

Josep Cortès

NAIXAMENTS

Dia 16 de març va néixer a Sa Co-ma en Christian Jesús Redondo Medina, fill de n'Antonio i na Laura. Enhorabona.

El dia 19 de març, a Sant Llorenç, va néixer na Catalina Gomila Girart, filla d'en Ramon i na Catalina de Son Vives. La nostra enhorabona.

Dia 28 del mateix mes, i també a Sant Llorenç, va comparèixer na Lúdia Blaya Nadal, filla d'en Juan Antonio i na Maria del Carme. Salut.

I, finalment, dia 15 d'abril va néixer en el nostre poble en Jaume Adrià Fons Salas, fill d'en Pere i na Catalina. Enhorabona a tots.

DEFUNCIONS

El dia 26 de març va morir a Sant Llorenç na Francesca Roig Nicolau, també coneguda per *na Pastora*, a l'edat de 61 anys. Se solia dedicar a fer net per les cases i era molt coneguda per la vila. Que la vegem en el Cel.

El mateix dia, però ara a Cala Millor, va morir l'alemanya Elisabeth Frieda Kurz. Tenia 54 anys. Descansi en pau.

El 5 d'abril va morir un altre alemany a Cala Millor: en Horst Georg Rensch, a l'edat de 57 anys. Que el vegem en el Cel.

I el 13 d'abril, per arrodonir la pàgina d'esdeveniments, una tercera teutona va acabar els seus dies en el nostre terme municipal: na Gerda Cardine Vollmann va morir a Sa Co-ma. Tenia 74 anys. Descansi en pau.

El dia 16 d'abril va morir a Sant Llorenç l'amo d'es *Lligats*, en Rafel Umbert Llull, als 83 anys d'edat. Tota la vida va fer de foraviler, i bona part dels seus anys els passà en aquesta possessió llorencina.

NOCES

Dia 1er d'abril feren l'esclafit a Son Carrió na Mercedes Sagrera Azpillaga, natural de Madrid, i el carrioner Miquel Garzón Navarro. No sabem si fou per l'església o pel jutjat. Enhorabona.

També el dia 1er es casaren la llorencina Magdalena Cànaves Ferrer i el manacorí Jaume Vives Sureda, als qui desitjam tota casta de ventures.

El dia 8 d'abril també triaren Sant Llorenç per casar-se i iniciar una nova etapa de la seva vida la manacorina Maria Natividad Busquets Aroca i en Francisco López Herrera, natural de Badajoz. Enhorabona.

I una setmana més tard, el dia 15, feren l'esclafit una sevillana i un d'Albacete: n'Amalia Gutiérrez González i en Juan Manuel Muñoz López. Enhorabona i salut.

Dia 22 d'abril, per acabar aquesta tanda, es casaren a Sant Llorenç dos llorencins, cosa rara!: n'Àngela Caldentey Bauzà i en Joan Sancho Gomila. Enhorabona i a veure si els joves prenen mostra.

COMUNIONS

Dia 23 de març, com que ja se sabia totes les oracions, va combregar a Sant Llorenç na Francesca Maria Santandreu Nadal, a qui donam la nostra més cordial enhorabona.

El mateix dia, el 23 d'abril, també va combregar una néta d'en Tomeu Carbó i na Catalina Tomassa, na Catalina Pont Febrer, filla d'en Miquel, la fotografia de la qual és a l'esquerra d'aquesta pàgina. Enhorabona a pares i padrins.

I el 26 d'abril combregaren en el nostre poble dos germans: en Mateu i en Joan Rigo Estelrich, reproduïts a la fotografia de la dreta, a qui recomanem que facin bonda i no facin enfadar els seus pares.

Bel Nicolau i Aina Simonet

VIII edició dels cursos d'anglès a Anglaterra

GOVERN BALEAR

Conselleria de Cultura, Educació i Esports

Més de 300 joves, d'entre 12 i 21 anys, viatgen anualment a Anglaterra des de fa 8 anys amb el suport de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear dins el programa *Anglès a Anglaterra*.

En aquest programa els joves participants viuen amb famílies angleses, ben seleccionades, amb la garantia que cada família només acull un estudiant

espanyol; també hi ha la possibilitat d'estada a residència. Els joves viatgen des de Palma acompanyats per un equip de monitors especialitzats que són corresponsables, juntament amb l'organització, del seu benestar i de la seva seguretat. Els monitors són joves d'ambdós sexes que tenen un alt domini de l'anglès i que, majoritàriament, tenen experiència en temes docents.

El programa d'estudis és intens, i consisteix en setze hores setmanals amb grups reduïts de 12 a 15 alumnes per aula. Els cursos seran a càrrec de professors nadius qualificats i experimentats. Les classes es realitzen a escoles universitàries o col·legis privats per oferir la millor atenció educativa als alumnes.

Tots els horabaixes, després del di-

nar, es dediquen a activitats culturals programades per l'organització dels cursos, sota la direcció dels monitors i tutors. Dins aquest programa d'activitats, s'inclouen dues excursions setmanals, dos horabaixes d'activitats esportives en un centre expressament contractat per l'organització i la visita a les ciutats de Londres i Oxford.

L'estada a Anglaterra té una durada de 3 a 6 setmanes, i els centres educatius de destinació són al sud del país, a les ciutats de Winchester, Portsmouth i Bournemouth.

Enguany, el primer torn d'estudiants que viatgin a Anglaterra ho faran del 3 al 24 de juliol i el segon, del 24 de juliol al 14 d'agost.

Gabinet de Premsa

Si algú vol comprar el 4rt volum de la col·lecció "Es Pou Vell", que recull els personatges que han sortit a la revista dins la secció "Gent de la nostra gent", es pot dirigir a les llibreries de Sant Llorenç.

El falcó pelegrí a les Balears

Longitud: 40-48 cm.; **Envergadura:** 80-100 cm.; **Pes:** 580-1.100 g.

Nom científic: *Falco peregrinus*

Identificació: És un falcó gran amb la coa relativament curta i les ales llargues i apuntades. Té el cap de color gris fosc, amb una gran bigotera fosca. Les parts superiors són de color gris-blavós. La gargamella és blanca i les parts inferiors són clares amb retxes negres primes. El mascle és sempre més petit que la femella. Els joves tenen les parts superiors de color marró i el pit i el ventre fosc.

Reproducció: No fa niu, pon els seus ous en una coveta o una petita encletxa d'un penya-segat. La posta sol ésser de dos, tres o quatre ous, entre els mesos de març i abril. La femella els cova uns trenta dies. Els polls volen al mes d'edat, però resten als voltants del niu un altre mes, mentre aprenen a caçar amb els pares.

Distribució a les Balears: Cria a totes les illes, fins i tot en alguns illots. La subespècie de la península i Balears (*Falco peregrinus brookei*) és sedentària.

El Falcó pelegrí és un rapinyaire. Els rapinyaires, o aucells de presa, són imprescindibles per que l'equilibri de la naturalesa es mantingui. Entre les seves característiques més notables podem citar les següents:

1.- Capturen preferentment l'animal més poc apte per a fugir. Per tant, eliminen de la natura els exemplars malalts, ferits o tarats. Així fan net el camp d'animals malalts i eviten que les malalties s'escampin. Exerceixen sempre una forta selecció en benefici de les espècies.

2.- Com és lògic, els rapinyaires no capturen les espècies més rares, sinó que cacen els animals que més abunden. Eviten que les rates, els llagosts i els aucells granívors (que tant de mal poden fer a l'agricultura) es converteixin en plagues.

3.- Els falcons pelegrins, com la majoria dels aucells rapinyaires, són territorials, és a dir, no poden arribar a abundar com les gàvines. Ells mateixos eviten que altres parelles de la seva espècie s'instal·lin per a criar aprop del seu territori, limitant així el

nombre de parelles que hi pot haver a les illes.

4.- Els rapinyaires estan també limitats per una baixa descendència. Només fan un niu cada any, de 2 o 3 polls. Dins un niu d'aucells de presa és habitual que els pollets més joves morin. Si les preses no són abundants, suraran menys joves. Això evita que hi hagi més falcons que preses disponibles. Mai hi haurà més rapinyaires dels que la naturalesa pot alimentar.

Les relacions entre el Falcó pelegrí i l'home han estat intenses i canviants. Durant l'Edat Mitjana gaudien d'una ferria i eficaç protecció, pel seu valor per a la falconeria. Eren símbol del poder i molts de nobles en tenien per a caçar, i els feien figurar als seus escuts i banderes. La fama dels falcons mallorquins, forts i nobles, travessa les fronteres. Però a partir del segle XVIII el Falcó pelegrí, com la resta dels rapinyaires, va ser perseguit sense descans, a tot temps i de tota manera. Un altre factor que el va afectar greument va ésser l'ús de DDT després de la II Guerra Mundial. Les fumigacions a Europa i a Nordamèrica

amb aquest nociu pesticida varen fer disminuir les poblacions del Falcó, fins a fer-lo desaparèixer en algunes zones, ja que els feia esterils.

Científics de molts de països d'Europa estudiaren la seva ecologia, demostrant que els falcons són imprescindibles a la naturalesa. Sense ells l'equilibri es rompia, ja que ajuden a controlar les espècies que poden convertir-se en plagues. D'ençà 1966 tots els rapinyaires estan totalment protegits, precisament per la seva important funció dins de la naturalesa.

La protecció arriba tard per a algunes espècies de rapinyaires, i ho hem pagat car. L'expansió de la mixomatosi al conill va ésser en part afavorida per la baixa densitat de rapinyaires, com els esparvers o les milanes, que haguessin evitat la seva propagació. Moltes de les plagues d'insectes podrien ésser evitades si les nostres poblacions de rapinyaires fossin sanes. Fa 30 anys hi havia més rapinyaires que ara, però també hi havia més aucells, més conills, més perdius, més coloms; no serà que els rapinyaires no tenen res a veure amb la disminució d'aquestes espècies? No serà que hem contaminat la natura, que hem esvaït

espècies, que hem modificat els paisatges, de manera que res no és com hauria d'ésser?

Ara és responsabilitat de tots col·laborar per a restaurar l'equilibri de la natura, si és que hi som a temps. Es fan estudis per a saber més dels rapinyaires, es protegeixen els espais que encara resten naturals i es fan plans de conservació.

Certament, els falcons cacen coloms. Són el seu aliment des de sempre, i és segur que sense l'acció continuada dels falcons, sense la seva velocitat i el seu poder, els coloms tampoc no serien tan ràpids ni àgils. La selecció natural és el preu de l'evolució. Els falcons avui també seleccionen els esbarts de coloms i ajuden a mantenir i millorar la raça. Naturalment, és un preu car, i a més la selecció és estadística: normalment cacen els coloms més lents o els menys sans, però també alguna vegada aglapeixen un campió. Però la natura és així i poc es pot fer. Pot ser útil que a les amollades de coloms n'hi haguí alguns de poca qualitat, que si són més lents atreuran preferentment els atacs. De tot això se n'està parlant amb la Federació Balear de Columbofilia, i és segur que trobarem una forma de compaginar el noble esport dels columbòfils i la conservació de la nostra, ja maltractada, natura.

La situació del Falcó pelegrí no és tan preocupant com fa uns anys. Però encara alguns nius són expoliats, al-

guns exemplars són abatuts per les escopetes, altres col·lisionen amb els cables de les esteses elèctriques, les seves preses naturals són més escasses per mor de l'excessiva pressió cinegètica i de les esquitades amb pesticides que les enverinen,... Cal evitar que aquestes amenaces afectin de manera greu la nostra població de Falcons. Per això s'han programat algunes actuacions de conservació, com la cura dels exemplars que es troben ferits, la vigilància dels nius durant l'època de cria, la detecció de les esteses elèctriques més perilloses... També s'ha parlat amb els caçadors i els columbòfils,

com a col·lectius relacionats amb la natura, per a rebre les seves suggerències i preocupacions. Volem que els nostres interessos siguin comuns i no enfrontats.

Cal mencionar aquí que, a les Balears, en cap moment s'han amollat falcons criats en captivitat ni duit de fora de les nostres illes. A Mallorca, només el Vultur negre ha arribat a una situació de perill d'extinció que recomanava la cria en captivitat i l'amollada d'exemplars, com a part d'un pla més ample de recuperació de l'espècie. Queden, així, desmentits els rumors sobre l'existència de Falcons pelegrins amollats.

A Mallorca i Eivissa cria una altra espècie de falcó, el Falcó marí (*Falco eleonora*), que es reuneix en grans esbarts els horabaixes per a caçar insectes en grup. Aquest falcó, és present a les nostres illes només des del maig a l'octubre, i és l'únic que cria en colònies, sempre a vorera de mar. Pel seu tamany més petit (38 cm. de longitud), mai no caça coloms; s'alimenta sobretot d'insectes i de petits aucells. És una espècie rara que només cria a la Mediterrània i que migra fins a Madagascar per passar l'hivern.

El falcó és el rapinyaire més admirat: la seva postura altiva i el vol segur i veloç el fan ser un honor per als nostres cels. Esperam que línies idees ajudin a que se'l compregui més.

Carlota Viada, biòloga

"SA BOTIGA ECOLÒGICA"

C/ST. LLORENÇ, 49 TF: FAX 83 80 90
07530 ST. LLORENÇ DES CARDASSAR

A LA SEVA DISPOSICIÓN:

* ALIMENTACIÓ VEGETARIANA
INTEGRAL
MACROBIÒTICA

* FRUITES I VERDURES DE TEMPORADA
I DE CONARÈV ECOLÒGIC DE LA
FINCA DE "SA TAULERA".

* REMEIS FLORALS
"SORIA NATURAL"

* COSMÈTICA NATURAL, sense químiques

* PLANTES

* CONSULTA NATURÒPATA

MOTS CREUATS

Horitzontals: 1.- Reclinatori. 2.-Prelat que presideix la dataria apostòlica. Sostenir-se i avançar dins l'aigua per mitjà de certs moviments dels membres. 3.-Ocell de presa nocturn, de cap gros, ulls dirigits endavant voltats de plomes radiades, plomatge molt suau, groguenc pintat de negre, blanc, i gris, amb les parts inferiors blanques. Intriga. 4.-Cop de bec. Cinquanta mil. 5.-Terminació verbal. Consonant. Superior d'un monestir d'homes amb facultat de conferir ordes menors als seus subordinats. Nom de lletra. 6.-Arran. El qui té el domini d'alguna cosa. Qualsevol sal de l'àcid úric. 7.-Símbol del iode. Nom de diferents plantes del mateix gènere que l'all cultivat. Badia apta per a arrecerar-hi les naus. 8.- Que serveix per a ampliar. 9.-La segona. Al rev., època notable en què comença un nou ordre de coses. La primera. Consonant. 10.- Comerciant a l'engròs. Nota musical. 11.-Ferir un ocell de l'ala. En el dos buits següents nom de lletra. Terminació verbal. 12.-Que té un preu elevat. Terres pròximes a un riu.

Verticals: 1.-Establiment on s'adoben les pells. Còdol 2.-Vaixel antic mogut principalment amb remes. Mil. Part d'un edifici que s'estén a l'un o l'altre costat del cos principal. 3.-Relatiu o pertanyent a la ciència de la moral. Tenir els naps un gust més fort que l'ordinari. 4.-Príncep musulmà de l'Índia. Dues de ben iguals. Metall groc. 5.-Fer oració. Unir dos o més pobles per un tractat. Consonant. 6.-Pronom. Branca tallada de l'arbre. Natural de Frígia. 7.-Cinquanta. Preocupacions, cavil·lacions sense fonament. Símbol del bor. 8.-Acció d'anar a un indret. soG. Consonant. Nom de lletra. 9.-Acció

de debatre. Principi d'aeròbic. 10.-Composició poètica del gènere líric que sol dividir-se en estrofes o parts iguals. Mamífer rosegador. La primera. 11.-Xarxa de pescar, de forma cònica subjecta a un cap i amb ploms a la seva part inferior. En el dos buits següents, crit de dolor. Carena d'una serralada. 12.-Reunió de cert nombre de caps de bestiar que es crien i fan pasturar plegats. Fatigar, cansar.

Solució

Horitzontals: 1.-Agenollador. 2.-Data-ri. Nedar. 3.-Oliba. Cabala. 4.-Becar-rada. Lm. 5.-Er. B. Abat. A. 6.-Ran. Amo. Urat. 7.-I. All. Rada. 8.-Amplificatiu. 9.-E. Are. A. J. 10.-Majorista. Fa. 11.-Alar. G.E. Ir. 12.-Car. Riberal.

Verticals: 1.-Adoberia. Mac. 2.-Gale-ra. M. Ala. 3.-Etic. Napejar. 4.-Nabab. Ll. Or. 5.-Orar. Aliar. R. 6.-Li. Ram. Frigi. 7.-L. Cabories. B. 8.-Anada. Ac. T. E. 9.-Debatuda. Aer. 10.-Oda. Rata. A. 11.-Rall. A. I. Fil. 12.-Ramat. Ujar.

BROU DE LLETRES

I J K L M N O P Q R S T
B C M O C D E S P T O C
A L E G R I A E R L C A
C P D K E I F X R C A R
A R E L U J G H T O R C
R S A N A A C I A M D E
I T I C L A V E L L A D
T N E I P D D I A E S O
A G L L A M A J M N S N
T O N P L L A G A R A X
N O U P S S A O J D R I
T U T A B C M N O C R A
A B E U R A D O R B L T
P B R S F T W R T G V B

Apa!, a cercar dins aquest embolic de lletres els noms de deu carrers del poble.

Solució

Nou, Alegria, Abeurador, Xaragall, Caritat, Creu, Pou, Clavell, Cardassar i Major.

Maria Galmés

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
	56 95 53
S.M.O.E.	56 95 49
Ca Ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA (oficines)	55 41 11
GESA (avaries)	84 33 33
Grua	55 03 44
Hisenda	55 35 11
Teatre de Manacor	55 45 49
Parròquia	56 90 21
Oficina atur	55 20 81
Telèfon de l'esperança	46 11 12

Joieria Femenias

**l·listes de noces
objectes de regal**

Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

Ca'n Xesc

Estació pluviomètrica B-480

Sant Llorenç

Màxima 24
Mínima 0
Mitja 11'2

Màxima mitja 16'7
Mínima mitja 5'7

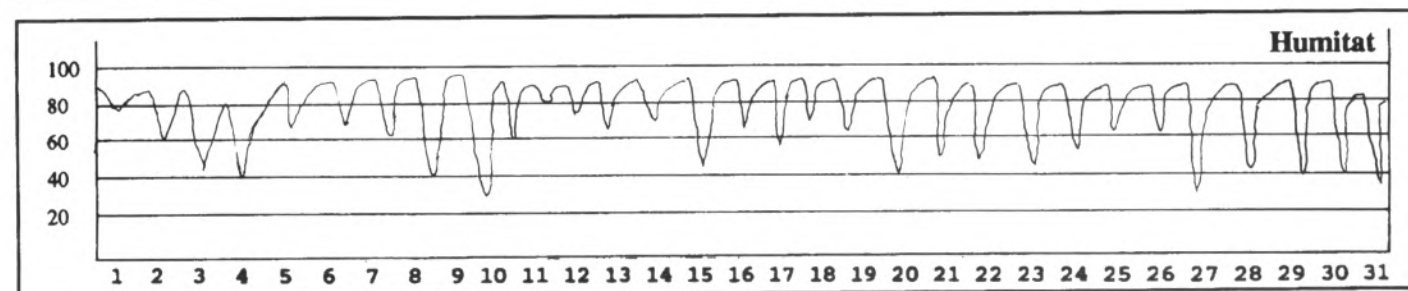
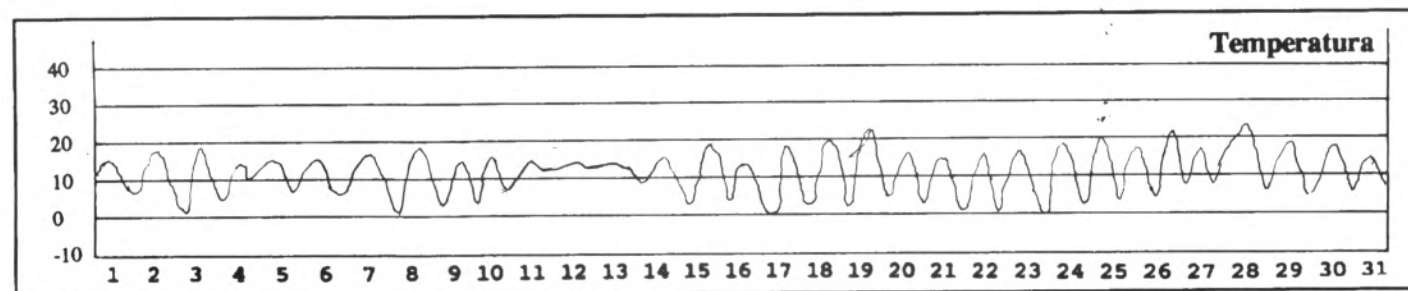
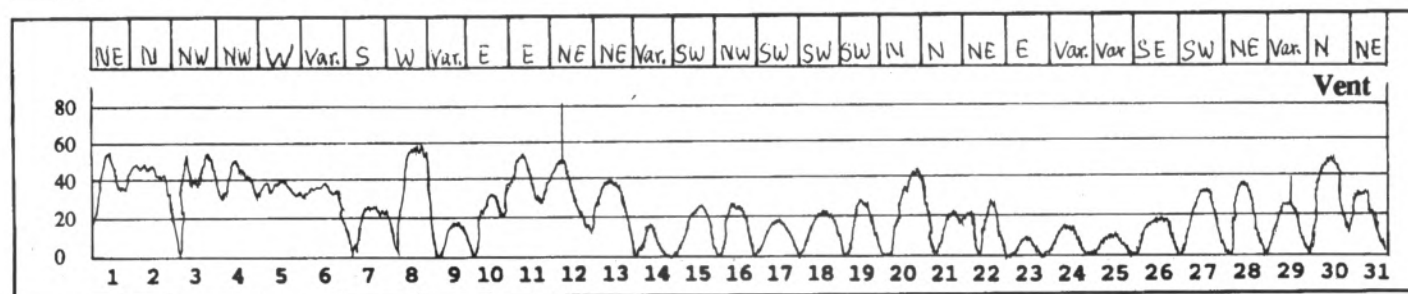
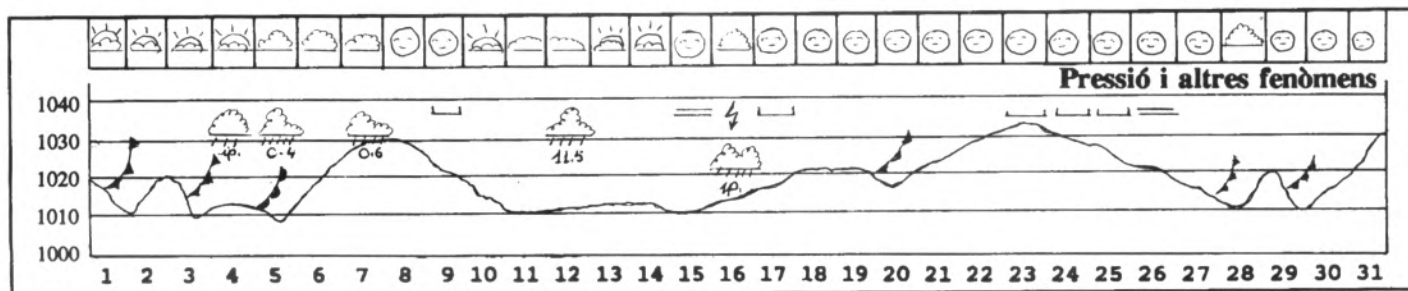
Resum comparatiu del mes de març

	1994		1995
Boires	2	☰	2
Tempestes	-	☁⚡	1
Calabruixades	-	☁⚡	-
Pluja (l/m2)	15'5	☁☔	12'8
Dies de cel serè	20	☀	17
Dies de cel cobert	1	☁	5
Dies de cel nuvolat	10	☁☀	9
Gelades	-	❄	5
Pluja acumulada any	54'7	☔	58'8

Col.laboradors

Ses Planes (Ca'n Toni)	18'6
Son Vives (Ca'n Pedro)	8'6
Son Roca	10
Sa Fontpella	15'5
Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	12'8
Son Sureda (Ca'n Tomeu)	10
Son Costes (Ca'n Salvador)	-

Des d'on ha bufat el vent

Punt Verd

Que va esser un encert la iniciativa del CIM d'instal·lar *punts verds* a tots els pobles de Mallorca és un fet que ningú no pot discutir, i més si creu en el reciclatge de les deixalles que produeix la societat de consum.

I també és encertat el lloc escollit a Sant Llorenç per ubicar-lo, ja que reuneix les condicions d'esser discret i

més o manco cèntric en relació als barris del poble.

El que ja no està ta bé, com gairebé totes les imatges que han anat sortint en aquesta pàgina, és el seu manteniment. Es veu que aquest servei de l'Ajuntament no funciona així com ens agradaria, ja que el *punt verd* pràcticament sempre està ple de caps i feixos grossos de papers que no caben en el contenidor.

Jo no sé si la solució passa per buidar-lo més sovint, o si cal que,

talment com fan amb els ferros, un camió reculli el material de rebuig directament dels negocis que més n'utilitzen. El que sí trob és que tirat p'enterra i exposat al sol, a la pluja i a la vista dels usuaris no m'agrada, ni crec que agradi a gaire gent.

No basta posar noves instal·lacions i serveis, cal que aquestes funcionin així com toca.

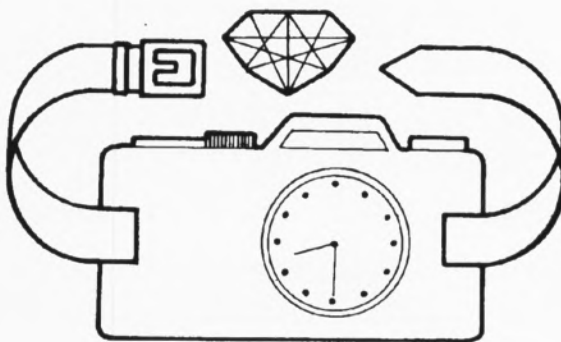
Text: **Josep Cortès**

Fotos: **Xisca Santandreu**

Relotgeria-Joieria-Fotografia

García Lis

Carrer Major, 47 * Tel. 838351 * Sant Llorenç des Cardassar